

PhDr. **Vít Erban**, Ph.D.
tel.: 389 033 524
e-mail: erban@tf.jcu.cz
www: <http://www2.tf.jcu.cz/~erban>

Seminář z východní filosofie

Zaměření:

Seminář poskytuje základní vhled do témat a charakteru indické védanty, hínajánového, mahájánového a vadžrajánového buddhismu, taoismu a konfucianismu, seznamuje je s několika klasickými díly (z období asi od 6. stol. př. Kr. do 8. stol. po Kr.) a inspiruje je k nacházení paralel a odlišností ve vztahu k duchovní tradici západní kultury.

Forma:

Seminář je založen na domácí četbě úryvků vybraných textů, porovnání vícera českých překladů téhož textu, případně na experimentálních pokusech o jejich písemný překlad z angličtiny, a na společné kontrole porozumění, diskuzi a zamyšlení.

Tematické okruhy a literatura:

HINDUISMUS

Brhadáranjakópanišad IV.–4. In: ZBAVITEL, D. (ed.): *Základní texty východních náboženství 1: Hinduismus*. Argo: Praha, 2007.

Kenópanišad I.–II. In: ZBAVITEL, D. (ed.): *Základní texty východních náboženství 1: Hinduismus*. Argo: Praha, 2007.

ŠANKARA: *Korunní klenot rozlišování*. Santal: Liberec, 2000. (část 254–327)

SANKARA: *Átmabodha*. Aurea Vidyá: New York, 2003 (část 28–36)

Bhagavadgíta. Zpěv vznešeného, Třetí zpěv. In: ZBAVITEL, D. (ed.): *Základní texty východních náboženství: Hinduismus*. Argo: Praha, 2007.

BUDDHISMUS

GAUTAMA BUDDHA: Rozprava o roztočení Kola zákona. In: ZBAVITEL, D. (ed.): *Základní texty východních náboženství 2.: Raný indický buddhismus*. Argo: Praha, 2008.

GAUTAMA BUDDHA: Rozprava o znaku ne-já. In: ZBAVITEL, D. (ed.): *Základní texty východních náboženství 2.: Raný indický buddhismus*. Argo: Praha, 2008.

GAUTAMA BUDDHA: Dog on a leash. In: BHIKKHU BODHI (ed.): *In the Buddha's Words. An Anthology of Discourses from the Páli Canon*. Boston: Wisdom Publications, Boston 2000

GAUTAMA BUDDHA: Rozprava o lásce. In: ZBAVITEL, D. (ed.): *Základní texty východních náboženství 2.: Raný indický buddhismus*. Argo: Praha, 2008.

GAUTAMA BUDDHA: Rozprava o pěstování laskavosti. In: *Buddhovy rozpravy, sv. 1*. Praha: DharmaGaia, 1994.

GAUTAMA BUDDHA: Rozprava ke Kálámům. In: *Buddhovy rozpravy, sv. 1*. Praha: DharmaGaia, 1994.

NÁGÁRDŽUNA: Examination of Self and Entities. In: *The Fundamental Wisdom of the Middle Way: Nágárjuna's Múlamadhyamakakáriká*. New York: Oxford University Press, 1995.

PADMA SAMBHAVA: Namíření holí na starého muže. In: *Rady mistra Zrozeného z lotosu*. Praha: DharmaGaia, 2004.

TAOISMUS

LAO-C': *Tao te t'ing. O Tao a ctnosti*. Praha: DharmaGaia, 2003 (úryvky).

LAOZI: *Kniha o Cestě a síle*. Praha: Galerie Zdeněk Sklenář, 2013. (úryvky)

LAOZI: *Kniha Laozi. Překlad textu s filologickým komentářem*. Praha: Filosofická fakulta UK, 2013. (úryvky)

LAOZI: *Tao te t'ing. Kánon o Tao a Te*. Bratislava: Pezinok Agentúra Fischer, 2005. (úryvky)

ČUANG-C': „Vnitřní kapitoly“; „Vnější kapitoly“; „Různé kapitoly“. In: *Sebrané spisy*. Lásenice: Maxima, 2006. (úryvky)

KONFUCIANISMUS

KONFUCIUS: *Rozpravy. Hovory a komentáře*. Praha: Mladá fronta, 1995. (úryvky)

KONFUCIUS: *Rozhovory a výroky*. Bratislava: Slovenský Tatran, 2006. (úryvky)

KONFUCIUS – MENCIAUS – SÜN-C': *A riekol majster... Z klasických knih konfuciánstva*. Bratislava: Tatran, 1990. (úryvky)

SÜN-C': *Sün-c'*. Praha: Academia, 2019. (úryvky)

Velké učení / Doktrína středu. Lásenice: Maxima, 2009.

VOCHALA, J.: *Konfucius zrcadlem sebraných výroků*. Praha: Academia, 2009. (úryvky)

Zápočet:

- na každou hodinu zpracovat zadaný text (formou rozboru, komparace nebo překladu) a promyslet si vlastní poznámky (úvahy a souvislosti, nejasnosti, podněty)
- referát na vybranou osobnost či dílo (cca 15 min)
- závěrečná volná esej (cca 3 normostrany) na téma: *V čem může (a nemůže) být východní myšlení inspirací pro západní filosofii?*
- aktivní účast v semináři (max. 3 zameškané hodiny)

Otázky k promýšlení:

1. Jak byste shrnuli základní téma textu a zformulovali jeho základní myšlenku?
2. V čem se jednotlivé texty shodují (navazují či odkazují na sebe), nebo naopak liší?
3. Jaké nejasnosti, problémy interpretace či různé varianty výkladu přetrvávají?
4. Je řešené téma v něčem aktuální, problematické či nejednoznačné i dnes?

Výběr z doporučené (sekundární a příručkové) literatury:

- CARR, B. - MAHALINGAM, I. (eds.), *Companion Encyclopedia of Asian Philosophy*. London and New York: Routledge, 1997.
- COLLINSON, D. - PLANT, K. - WILKINSON, R., *Fifty Eastern Thinkers*. London and New York: Routledge, 2000.
- HOLBA, J. (ed.), *Nágardžuna: filosofie střední cesty*. Praha: Oikoymenh 2012.
- LEAMAN, O., *Eastern Philosophy. Key Readings*. London: Routledge, 2000.
- LEAMAN, O., *Encyclopedia of Asian Philosophy*. London: Routledge 2001.
- LEAMAN, O., *Key Concepts in Eastern Philosophy*. London: Routledge, 1999.
- LIŠČÁK, V. (ed.), *Lexikon východní moudrosti*. Olomouc: Votobia, 1996.
- MCGREAL, I. P. (ed.), *Velké postavy východního myšlení: slovník myslitelů*. Praha: Prostor, 1998.
- MILTNER, V., *Malá encyklopedie buddhismu*. Praha: Práce, 1997.
- FIŠER, Z. (BONDY, E.), *Poznámky k dějinám filosofie 1. Indická filosofie*. Sdružení na podporu vydávání časopisů, 1997.
- FIŠER, Z. (BONDY, E.), *Poznámky k dějinám filosofie 2. Čínská filosofie*. Sdružení na podporu vydávání časopisů, 1993.
- KRÁL, O., *Čínská filosofie. Pohled z dějin*. Lásenice: Maxima, 2005.
- RÁDHAKRIŠNAN, S., *Indická filosofie 1, 2*. Praha: ČSAV 1961, 1962.
- CHENG, A., *Dějiny čínského myšlení*. Praha: DharmaGaia, 2006.
- WILLIAMS, P. - TRIBE, A., *Buddhistické myšlení. Úplné uvedení do indické tradice*. Praha: Exoriente, 2011.